

Decentrale verwarming

ing. Ludwig Van Wonterghem
Stroomop bvba - Kuurne

Inhoud

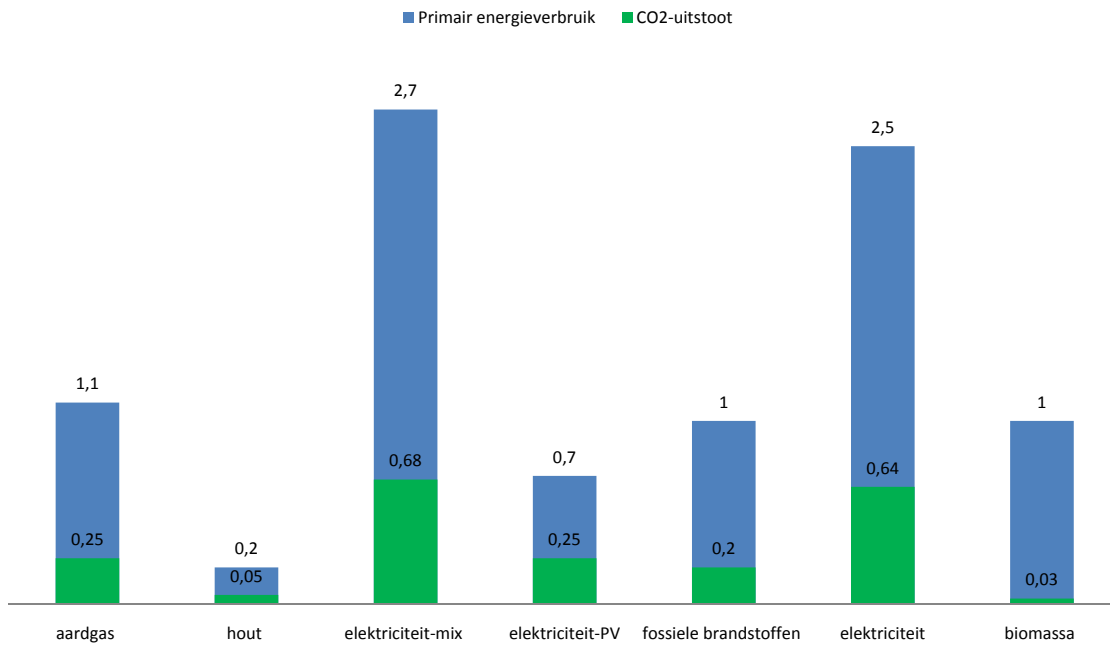
- Brandstoffen
- Systemen
- Schouw en verluchting

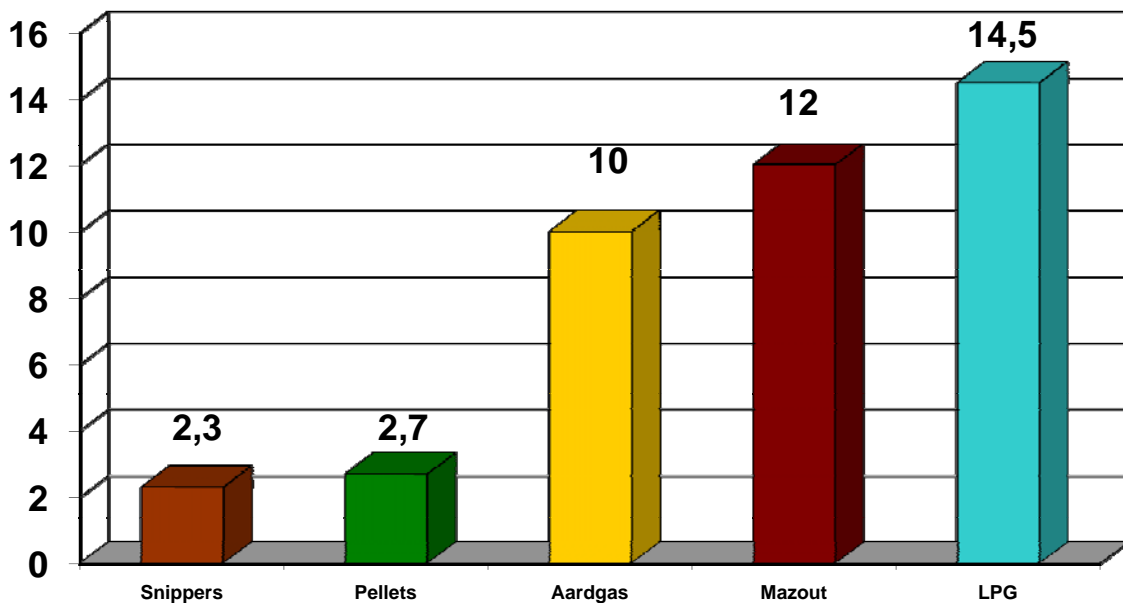
Brandstoffen : CO2-uitstoot en primaire energie

Primair energie en CO2-uitstoot in ton/MWh

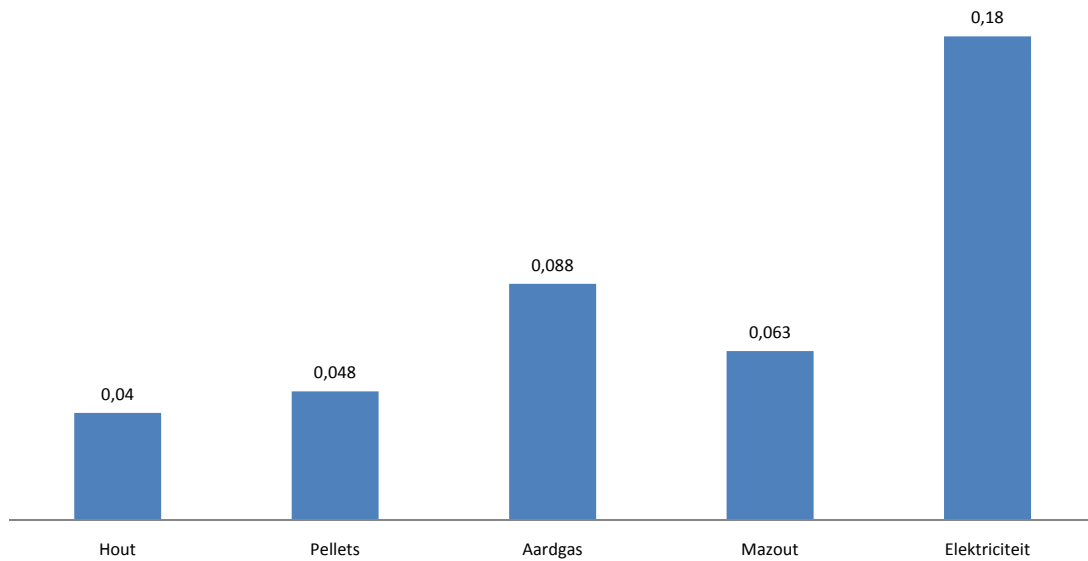
Brandstoffen : grijze energie

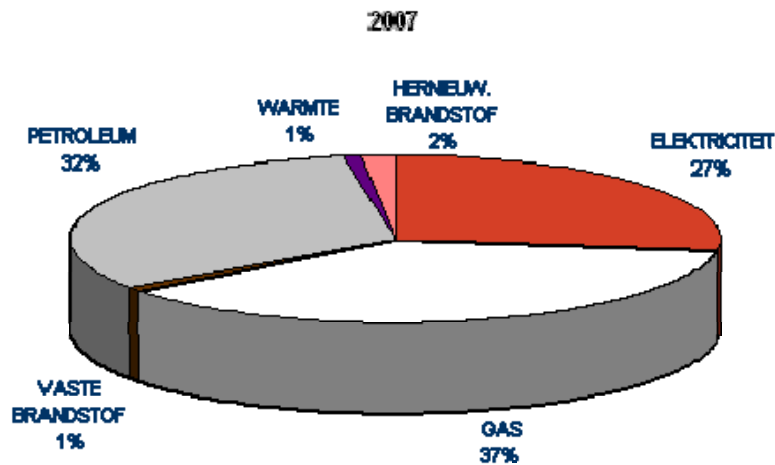

Brandstoffen : kostprijs (18/06/10)

Energieprijs in €/kWh bij afname van ca. 15MWh/j

Huishoudelijk gebruik van energie in België

Elektrische kachel

- straalkachel of accumulatiekachel
  - Voordelen
    - Aanschafprijs (vanaf €99,-)
    - Heel eenvoudig installatie (stopcontact volstaat)
    - Meestal verplaatsbaar
    - Programmeerbaar
    - Betaling van de kost per maand of trimester
  - Nadelen
    - 0,18€/kWh
    - 60% nucleair en hoge CO₂-uitstoot
    - Straalkachel => ongezond door stofschroei
    - Accumulatiekachel => moeilijk regelbaar
    - Veiligheid ??

Petroleumkachel

- Voordelen
  - Aanschafprijs (vanaf €99,-)
  - Heel eenvoudig installatie
  - Verplaatsbaar
  - Onafhankelijk van elektriciteit
- Nadelen
  - Kostprijs brandstof (kleine hoeveelheid)
  - Geur
  - Verbrandingsgassen komen in de ruimte (geen schouw)
  - Veiligheid (brand en CO) ??

Gaskachel

– Voordelen

- Geen brandstofvoorraad
- Betaling van de brandstof is gespreid over het jaar
- Thermostaat
- Programmeerbaar (recente modellen)
- Onafhankelijk van elektriciteit

– Nadelen

- Gasprijs is gekoppeld aan stookolieprijs en in regel iets duurder dan mazout.
- Schouw noodzakelijk
- Leverancierskeuze voor de brandstof is beperkt

Mazoutkachel

– Voordelen

- Eenvoudige technologie
- Grote autonomie
- Vrijheid van leverancierskeuze
- Zeker nog voor 50 jaar stookolie (www.informazout.be)

– Nadelen

- Geur
- Grote en (te) warme waakvlam (beperkte modulatie)
- Kostprijs stookolie is duurder in kleine hoeveelheden
- Voorraad neemt plaats in en is vooraf te betalen
- Schouw (en onderhoud)

Houtkachel

– Voordelen

- CO2 reductie
- Goedkope brandstof
- Vrijheid van leverancierskeuze of eigen “oogst”
- Gezellige warmte
- Onafhankelijkheidsgevoel
- Bestaan ook voor LEW & PH

– Nadelen

- “drie keer warm”
- Moeilijk regelbaar qua vermogen en warmteafgifte
- Stof in de woonkamer (frequent openen van de deur)
- Voorraad neemt plaats in en is vooraf te betalen (of bijeen te sprokkelen)
- Schouw (en onderhoud)
- Fijnstof-uitstoot
- Risico dat de houtkachel als allesbrander of met “nat” hout wordt gebruikt

Pelletkachel

– Voordelen

- CO2 reductie
- Relatief goedkope brandstof
- Vrijheid van leverancierskeuze
- Gezellige warmte
- Programmeerbaar en regelbaar
- Modulerend (geen oververhitting)
- Grotere autonomie dan een houtkachel (tot ca. 20uur).
- COP tussen 160 en 600
- Er bestaan ook luchtdichte kachels => LEW & PH

– Nadelen

- Voorraad neemt plaats in en moet absoluut droog gestockeerd worden
- Brandstof is vooraf te betalen
- Schouw (en onderhoud)
- Investering (tussen 2.500,- à 6.000,- euro)
- Stopcontact is noodzakelijk
- Lawaai en “nerveuze” vlam

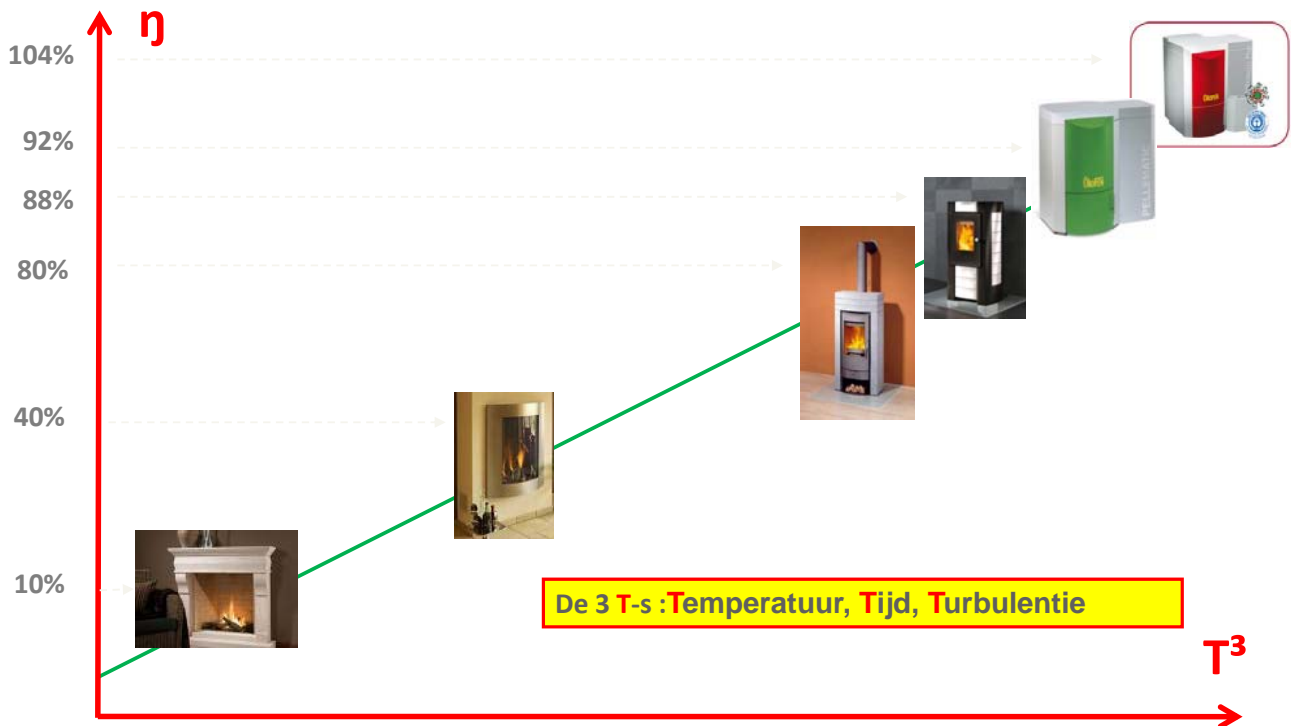

Pelletkachel : werking

Houtverbranding

- Stalen kachel

- Voordelen

- Snelle opwarming
- Kostprijs

- Nadelen

- Hete oppervlaktes =>
stofschroei, gezondheid ?
- Kleine inertie (“nervuus” systeem)

- Elektrische accumulatiekachel

- Voordelen

- Laden op gedurende de nacht => goedkoper tarief
- Langzame warmteafgifte (gespreid over 12 à 20h)
- Lage oppervlaktetemperatuur

- Nadelen

- Grotere investering in vergelijk met elektrische straler
- Moeilijk te regelen (overdag kan niet bijgeladen worden)
- Gewoonlijk 3 fazig net nodig

- Massakachel of accumulatiekachel op hout

- Voordelen

- Korte stook met goedkoop hout (den)
- Langzame warmteafgifte (gespreid over 12 à 20h)
- Lage oppervlaktetemperatuur
- Gezonde stralingswarmte

- Nadelen

- Grote investering
- Moeilijk of niet verhuisbaar
- Minder geschikt voor LEW of PH omwille van gebrekkige regelbaarheid.

- Inbouwhaard of “cassette”

- Voordelen

- Compacte bouw mogelijk
- Warmte kan (moet) verdeeld worden via kanalen
- Op hout, pellets, gas of elektrisch (?)

- Nadelen

- Ventilator maakt lawaai en verspreidt stof
- Zonder ventilator gaat veel energie verloren (dus afhankelijk van elektriciteit en lawaai)

Kachels met warmtewisselaar

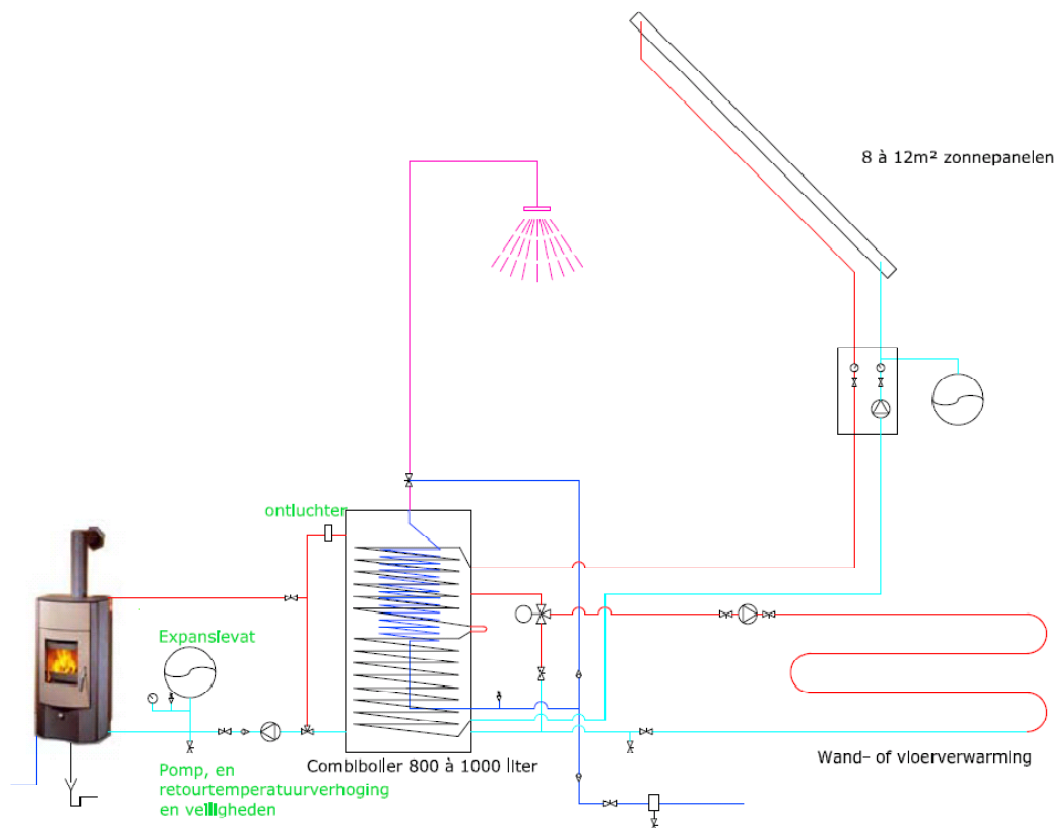
Principe : de kachel warmt een watermantel op. De energie wordt met een pomp naar een buffervat gebracht, en dan naar een warmte-afgiftesysteem en/of sww-boiler. De verhouding tussen de afgifte aan de ruimte en de afgifte aan het water ligt best tussen 30/70 à 5/95.

Ondanks de aanwezigheid van een kachel moet er in de opstellingsruimte ook een warmteafgifte voorzien worden.

Een buffervat is verplicht bij houtkachels (minstens 50l/kW) en aan te raden bij pelletkachels (minstens 25 à 30l/kW).

Kachels met warmtewisselaar

Kachels met warmtewisselaar

Toepassingsgebied en bijzonderheden :

- Als hoofdverwarming in Laag-Energie-Woningen of Passiefhuizen
- Als bijverwarming bij een bestaande CV-installatie
- Verbruik : 300 kg pellets per jaar en per kW warmteverlies
Voorbeeld : laag-energie-woning : warmteverlies 8kW => verbruik van ca. 2,4 ton pellets per jaar
- Indien gekoppeld aan sanitaire boiler => zonne-panelen noodzakelijk door warmteafgifte in de opstellingsruimte (zomer).
- In de opstellingsruimte is naast de kachel ook een goed gedimensioneerde verwarmingselement nodig (radiator, vloerverwarming,....)
- Best te combineren met een buffervat (al dan niet combi-boiler) indien het sfeer-element belangrijk is en/of met vloerverwarming.
- De meeste toestellen zijn niet uitgerust met een automatisch reinigingssysteem

21

Kachels met warmtewisselaar

Voordelen :

- Eenvoudige bediening en automatische ontsteking (programmeerbaar)
- Weinig tot geen stof in de kamer en toch de gezelligheid van een houtvuur en comfort van een CV-installatie
- Minder onderhoudsintensief en eenvoudigere hydraulische installatie dan bij een houtvuur met watermantel
- Perfect te combineren met zonne-energie

Nadelen :

- Onderhoud is noodzakelijk (veel meer dan gas bv.) en wordt meestal onderschat
- Beperkt inzetbaar door gering vermogen
- Afstraling van de warmte in de opstellingsruimte => zonne-installatie is aangewezen voor SWW in de zomer
- Lawaai van ventilator en schroefmotor (de CV-ketel staat in de living)
- Onderhoudsbeurten vinden plaats in de opstellingsplaats welke gewoonlijk de woonkamer is.
- Zeer beperkte autonomie en dus geen vorstbeveiligingsfunctie en veel "gesleur" met zakken pellets
- Hoge investering.

22

4 eisen voor een goede (hout)verbranding

1. Gebruik drooghout.

Betere verbranding (vers hout = 2.7kW/kg, droog hout = 4kWh/kg)

Beter rendement

Minder roet- en teervorming

Verminderd risico voor schouwbrand

2. Vermijd condensatie in het rookgaskanaal.

Materialen met een goede geleiding

Geïsoleerd

Hierdoor koelen de rookgassen minder af

Voldoende snelheid van de rookgassen (sectie)

=> Goede temperatuur en snelheid zorgen voor voldoende trek

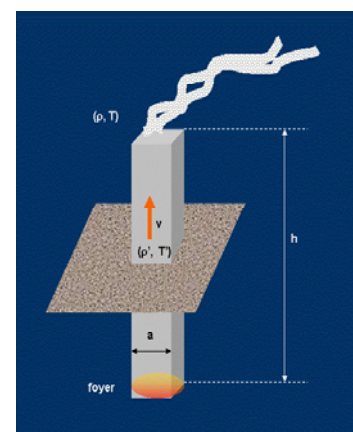
4 eisen voor een goede verbranding

3. Zorg voor voldoende trek.

Schouwtrek is in functie van

- de hoogte
- het temperatuurverschil tussen binnen en buiten
- de diameter van het kanaal
- de wind

Dus : hoe hoger de schouw en hoe kouder de buitentemperatuur des de beter de trek zal zijn

4. Luchtaanvoer voor de kachel.

De debieten zijn relatief groot => 10kW $\approx$ 35m³/h

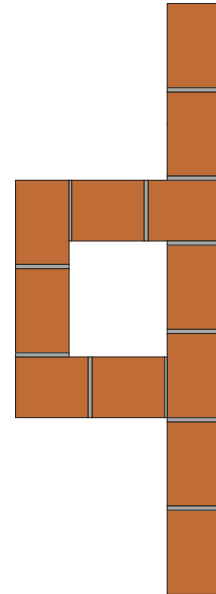
Gemetste schoorsteen

- Voordelen

- Stabiel en stevig
- Goedkoop

- Nadelen

- Moeilijk uitzetten doordat de schoorsteen deel uitmaakt van de muur
- Sterke roet en vuil afzetting door de ruwe binnenzijde.
- Hierdoor ook groter risico op schouwbrand
- Onderhoudsintensief
- Schouwkanaal kan scheuren => rook kan ontsnappen
- Rookgassen koelen sterk af => condensatie gevaar

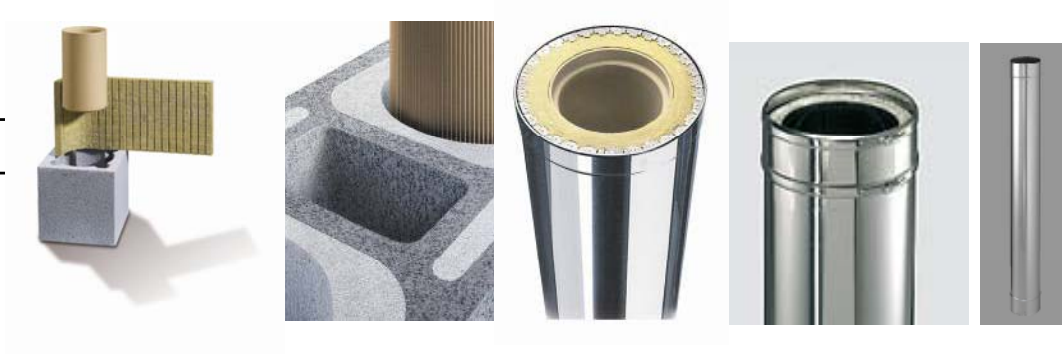

Niet geschikt voor moderne kachels !

Overzicht van verschillende schoorstenen

Dubbelwandig inox kanaal

- Gemakkelijk te installeren
- zowel voor binnen als buiten
- geïsoleerd kanaal voorkomt condensatievorming

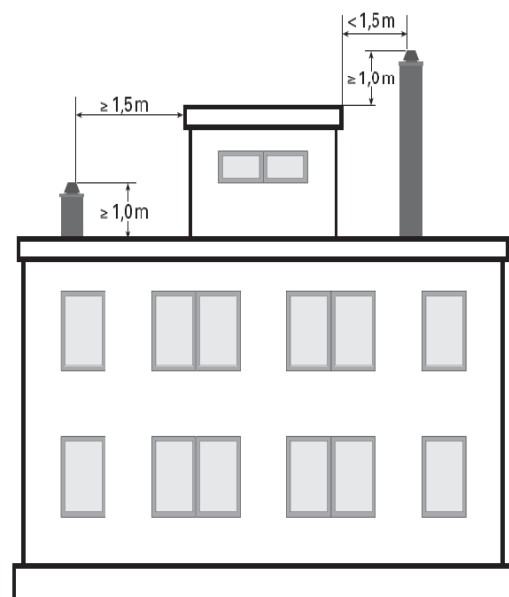
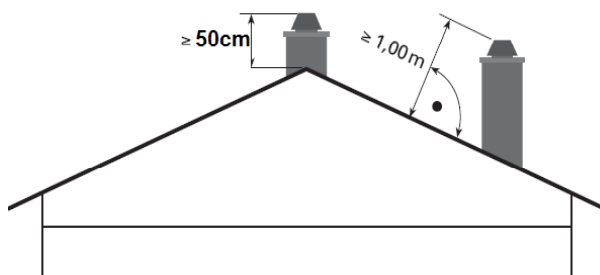
Schouwrenovatie

Afmetingen

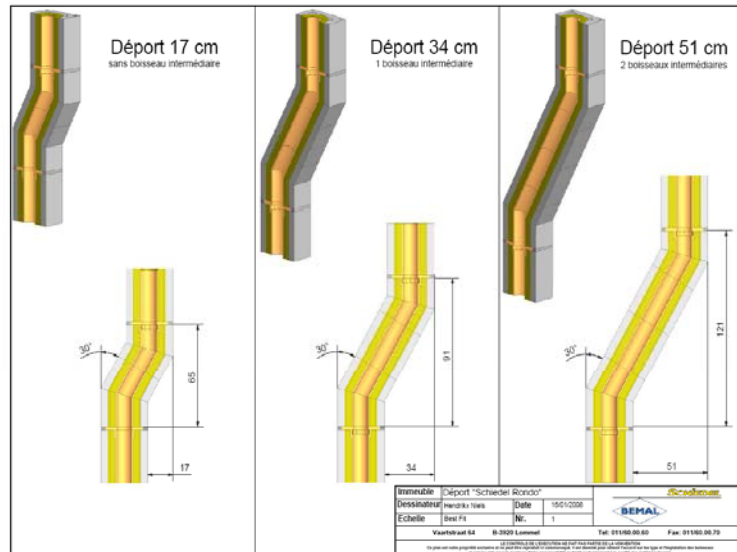
- Hoogtes van de schouw

Vuistregels...

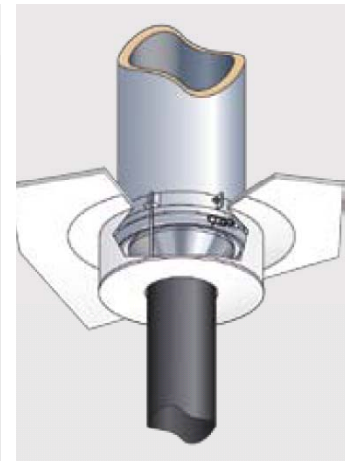
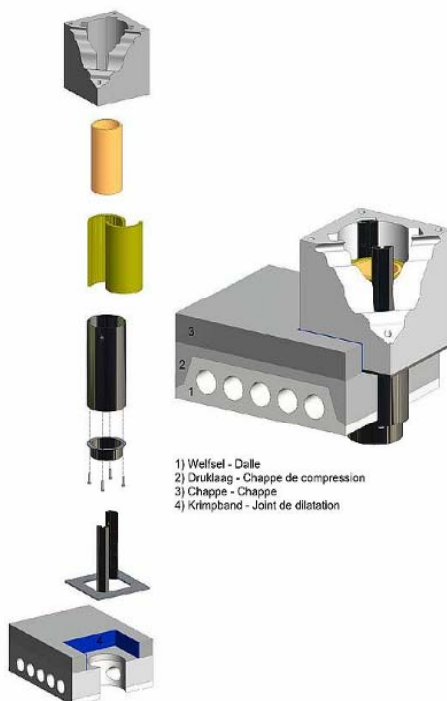
Afwijkingen

Maximum 1 afwijking van 30 of 45° !

Plafondaansluiting

- Gemakkelijke en snelle aansluiting
- Brandveilig
- Gemakkelijk te onderhouden

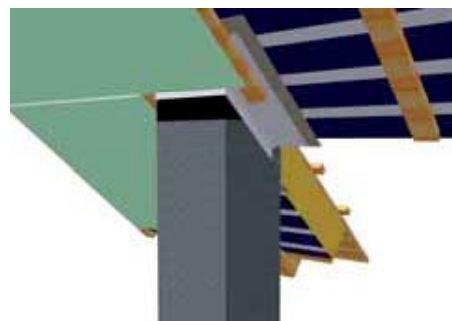

Er worden nieuwe eisen gesteld aan schoorstenen in laag-energie-woningen en passiefhuizen:

- Vermindering van koudebruggen
- Luchtdichtheid van de schouw en de doorgangen
- Voldoende en luchtdichte aanvoer van verbrandingslucht
- Geschikt voor lage temperaturen

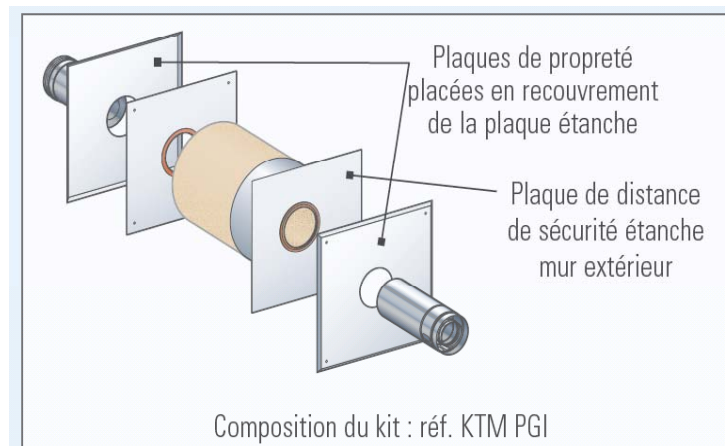
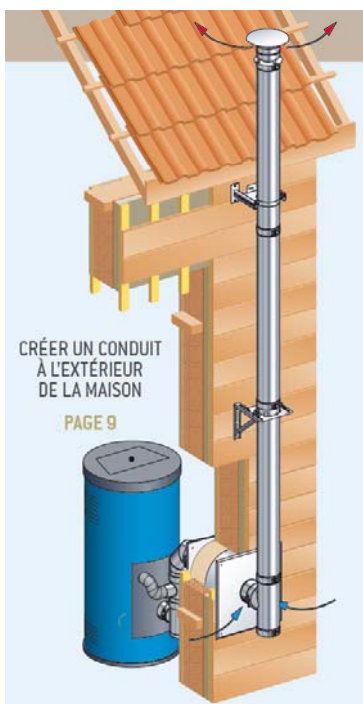

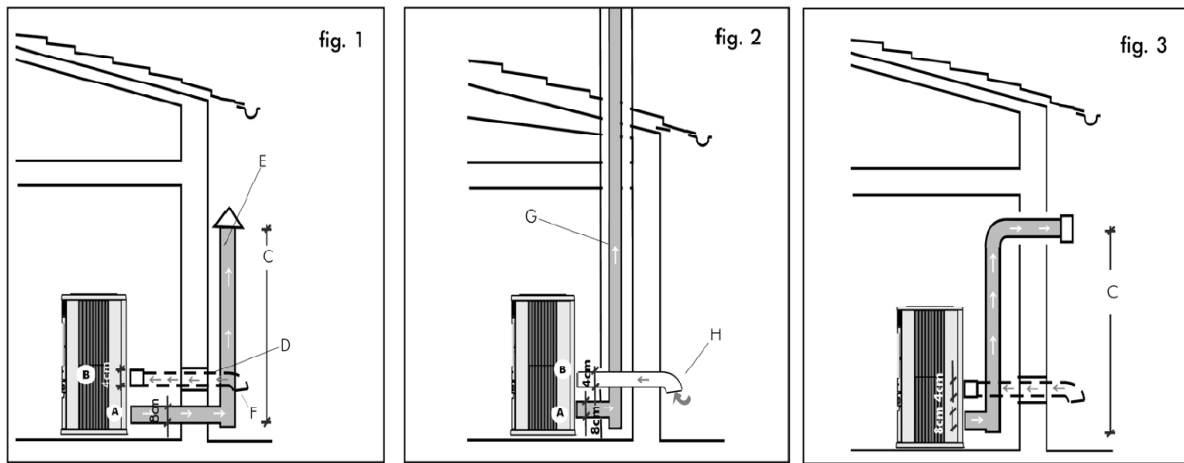
Manchette aan de buitenzijde
Aansluiting op onderdak

Manchette aan de binnenkant
Aansluiting op damp scherm

- Te respecteren veiligheidsafstand en luchtdichtheid

Afb. Edilkamin

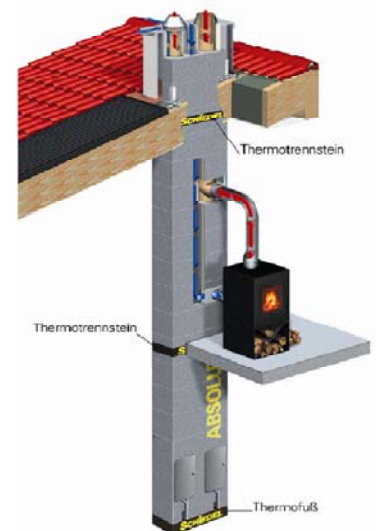
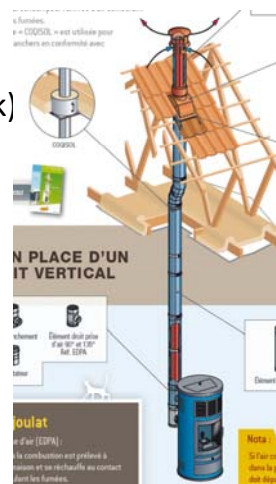

Een schoorsteen is noodzakelijk voor de goede werking van de pelletkachel.

De reclameslogan "zonder schouw" is misleidend en zou het best niet gebruikt worden, dit om bij eindgebruikers geen valse verwachtingen te scheppen.

Verluchting

- Een kachel verbruikt per kW en per uur ongeveer een 3 à 4m³ lucht => **10kW ≈ 35m³/h**
- Dit volume lucht moet aangevoerd worden
  - Spleet onder de deur
  - (afsluitbaar) rooster in de nabijheid van de kachel
  - Bij luchtdichte kachels door dubbelwandige schoorsteen of door afzonderlijke aanvoer.
- CO vergiftiging bij
  - Te weinig verluchting (winter)
  - Tussenseizoen (te weinig schouwtrek)
  - 'dicht gesnoerde' kachel
  - Slecht werkende kachel en/of
  - Kachels zonder schoorsteen

Toekomst ?

- In LEW en PH maakt decentrale verwarming zin.
  - Door goede isolatie is het nergens “berekoud”
  - Lage energiebehoefte maakt investering in centraalverwarmingssysteem relatief duur
  - SWW via zonneboiler zou standaard moeten worden
- Elektrisch stoken is uit den boze (te hoogwaardige energievorm om te verbrassen) zelfs bij “kleine” warmtebehoefte en/of bij toepassing van PV-panelen (opbrengst en gebruik zijn tegengesteld)
- Hout en pellets worden belangrijk omwille van
  - CO2 neutraal
  - Hernieuwbaar
  - Lokaal (“dit is Belgisch”)
  - Milieuvriendelijk en veilig

Bedankt voor uw aandacht